

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

29-03-2026

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Προϋποθέσεις ευημερίας ανθρώπων τρίτης ηλικίας

υλοποίηση δράσεων, σύμφωνων με τις επιθυμίες των ηλικιωμένων,
βελτίωση δομών περίθαλψης και φιλοξενίας τους,
ικανοποίηση βασικών αναγκών τους,
πρόσβαση στη γνώση και στη λήψη αποφάσεων,
διατήρηση οικογενειακών και φιλικών δεσμών,
αίσθηση ότι είναι χρήσιμοι και αποδεκτοί στο κοινωνικό τους περιβάλλον,
σεβασμός στις ιδιαιτερότητές τους και βελτίωση της καθημερινότητάς τους.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η οριστέα έννοια: Υγιής γήρανση (Ο όρος υγιής γήρανση (healthy ageing) αναφέρεται στη διαδικασία ανάπτυξης και διατήρησης της λειτουργικής ικανότητας που επιτρέπει ευημερία σε μεγαλύτερη ηλικία.

Η συγγραφέας προβαίνει στον προσδιορισμό αυτής της έννοιας, καθώς αποτελεί όρο που δεν είναι ευρέως γνωστός και προσδίδει με αυτόν τον τρόπο επιστημονικό χαρακτήρα στα λεγόμενά της, καθώς και εγκυρότητα. Ταυτόχρονα αποσαφηνίζει την έννοια αυτή και συμβάλλει έτσι στην κατανόηση του όρου από τον αναγνώστη.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

1. δ
2. γ
3. β
4. α
5. β

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 30)

Ομιλία

Προσφώνηση: Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες

Πρόλογος

Κύριο Μέρος:

α' ζητούμενο: Προβλήματα της τρίτης ηλικίας

- Βιολογική και σωματική φθορά
- Άγχος και ανασφάλεια που προκαλεί η συνταξιοδότηση
- Απομόνωση από την οικογένεια
- Αδυναμία προσαρμογής στις σύγχρονες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις
- Οικονομικές δυσκολίες λόγω χαμηλών συντάξεων
- Ψυχολογικά προβλήματα : θλίψη, απαισιοδοξία, άγχος, απογοήτευση, μοναξιά

β' ζητούμενο: τρόποι αντιμετώπισης των προβλημάτων των ηλικιωμένων:

- Η πολιτεία οφείλει να μεριμνά για την αξιοπρεπή διαβίωσή τους μέσα από παροχές, δομές φροντίδας, προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης, ευαισθητοποίησης των πολιτών και καταπολέμησης του ηλικιακού ρατσισμού.
- Η οικογένεια να καλλιεργεί στα μέλη της την αντίληψη ότι οι ηλικιωμένοι αξίζουν τη φροντίδα και το σεβασμό, να επιδιώκει τη μεγαλύτερη συμμετοχή τους στην κοινή ζωή και να δείχνει κατανόηση και υπομονή στις ιδιαιτερότητές τους.

Επίλογος

Αποφώνηση : Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 20)

Οι δύο πρώτοι στίχοι του ποιήματος (Μες στα παλιά... των γερόντων η ψυχές) επαναλαμβάνονται στο τέλος (ψυχές, που κάθονται... τ' αφανισμένα). Η επανάληψη προβάλλει την οδυνηρή κατάσταση των ηλικιωμένων, καθώς έρχονται ενώπιον της σωματικής τους φθοράς και της απώλειας των δυνάμεών τους, κάτι που τους προκαλεί κατάθλιψη. Η εικόνα των γηρατειών επιτείνεται και από το σχόλιο στην παρενθετική παύλα, όπου οι ψυχές των γερόντων χαρακτηρίζονται ειρωνικά κωμικοτραγικές. Είναι κωμικές γιατί προσπαθούν να κρατηθούν από μια θλιβερή και άθλια ζωή αλλά και τραγικές γιατί γνωρίζουν καλά ότι η περίοδος της νεότητας έχει περάσει ανεπιστρεπτή και είναι πιο αναγκασμένοι να ζουν στην κατάσταση κατάρτησης που επιφέρει το γήρας.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Θετικά αξιολογείται η προσπάθεια του/της μαθητή/-τριας να αναδείξει μέσα από την απάντησή του/της τον προβληματισμό του ποιητικού υποκειμένου γύρω από:

- τη φθορά που προκαλεί ο χρόνος στο ανθρώπινο σώμα (Μες στα παλιά τα σώματά των τα φθαρμένα, μες στα παλιά των τα πετσιά τ' αφανισμένα)
- την αντιφατική στάση των ηλικιωμένων ανθρώπων απέναντι στη ζωή (και πώς βαρύνονται την ζωή την άθλια που τραβούνε / Πώς τρέμουν μην την χάσουνε και πώς την αγαπούνε / η σαστισμένες κι αντιφατικές / ψυχές, που κάθονται —κωμικοτραγικές)
- τη στάση των άλλων απέναντι στους ηλικιωμένους (Τι θλιβερές που είναι η πτωχές / την ζωή την άθλια που τραβούνε)

**ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Η ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΚΑΤΣΑΟΥΝΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ**